

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranger, 2'50

DE DIJOURS A DIJOURS

PER fi s'hi ha arribat a l'obertura de las novas Corts. Desde mitjans de desembre del any passat, en que las anteriors tingueren de suspèndre las sessions, han transcorregut prop de deu mesos. Durant aquest temps s'ha produït una serie de crisis de sala y arcoba, y per fi y remat la crisis grossa, la que produí 'l cambi dels conservadors de 'n Maura pels liberals de 'n Montero Ríos. Deu mesos de interregne parlamentari. Deu mesos dedicats a recompondre la màquina governamental: una màquina que no té adop, y la proba es que després de la compostura ha quedat més espatllada que may.

De aquí a fi d' any han de quedar aprovats els pressupostos: d' altra manera, en Moret va dirho ben clar a Cádiz «la monarquia y 'l Govern estaràn fora de la llei.»

Pero per arribar, no a l' aprovació, sino a la simple discussió dels pressupostos, precisa avants que 'l Congrés se constituïxi. Y aixó qu' en tots els païssos del mon, ahont el cos electoral nombra als seus representants ab la més absoluta independència, es cosa fácil, constituïxi aquí a Espanya un cas peliagut, erissat de inconvenients. N' hi ha prou ab saber que la major part de las actas presentadas contenen protestas, algunas d' ellas sumament graves. Y no s' pot tolerar que passin sense discussió, sancionant las mil y una tropelias que s' han comés en las passadas eleccions.

Per decoro del Parlament y pera donar al govern son merescut, s' imposa una discussió amplia y detinguda de cada cas. Y no s' podrá dir que sigui temps perdut el que s' dediqa a purificar las costums parlamentarias. S' invertirà, donchs, el temps que s' haja d' invertir en la discussió de las actas, y si 'l Govern se queixa, se li podrá respondre:—¿Per qué no feyas unas eleccions més legals y més conformes ab la sinceritat del sufragi? Y si tenias intenció d' efectuarlas com las has efectuada, ¿per

que no las convocavas avants, de manera que quedés expedit el plasso necessari pera passar bugada a tanta bruticia?

Culpa será dels governants y may de la minoria republicana, si en cumpliment de sos debers, se mostra aquesta exigentíssima en lo referent a l' aprovació de las actas.

Y si no queda temps hábil pera l' aprovació dels pressupostos, millor que millor. Que 's compleixi 'l presagi de 'n Moret: que la monarquia y 'l govern quedin fora de la llei.

Contra l' abús de tenir deu mesos tancadas las Corts, deu protestar la minoria republicana, no sometentse de cap manera a premuras intempestivas.

¿Y qué han de ser al cap-de-vall els pressupostos que prepara 'l govern? Una mala copia dels anteriors. Els mateixos ministres confessan que no han tingut temps de ferlos en altra forma. Ab més sinceritat parlarían si reconeguessin que son impotents per intentarho. Gravia sobre 'l país el pes feixuch del desastres, dels errors, de las imprevisiones, dels despilfarros inherents al règimen. La Espanya morta, está acabant ab la escassa vida de la que no voldria morir, y pugna en va pera salvarse. Tant sols per procediments revolucionaris fora possible restablir la normalitat económica del país, prescindir en absolut de gastos inútils, per atendre exclusivament als reproductius.

Aixó ho sab tothom; pero cap govern monárquich estarà may en disposició de realisarho.

Vegis, sino, l' aygualit discurs de la corona que s' acaba de llegir en l' obertura de las Corts. Es un document insipit, vago, pobre de ideas, exhaust de solucions. No s' inicia en ell cap reforma liberal, ni molt menos cap remey a la terrible crisis que 'ns está consumint.

En cambi, s' parla de «los derechos eternos de la Iglesia» com si 's reconegues qu' Espanya está condemnada a la pena eterna de tenir que prestar vassallatge al poder romá.

Aixó en boca de un govern que blasona de representar l' esperit democráthich dintre de la monarquia, dona la mida de lo que pot esperar l' esperit modern de las actuals institucions.

Casi té rahó en Maura, quan diu:—Nosaltres gobernarém desde la oposició.

Pero més rahó tindrà la minoria republicana, si per tots els medis de que disposa, y corresponent a la vigorosa corrent d' opinió que representa, fa impossible desde la oposició l' obra iniqua d' aquests governs que tant quant més s' han anat acostant a la monarquia, tant més s' han anat allunyant del país.

Y consti que no es el pessimisme estéril lo que 'ns aconsella la práctica d' una oposició implacable, sino 'l desitj de salvar a la patria, arrancantla de las mans dels que la desdoran, la oprimeixen y l' arruïnan.

PEP BULLANGA

Norma de conducta

inquestionable que al partit republicà li convé pendre posicions per tot arreu ahont pugui tenir als seus representants. No li basta ab enviarlos al Congrés de diputats, ahont a la vegada que propaguin las ideas y donguin a conèixer las solucions republicanas propicias a satisfer las

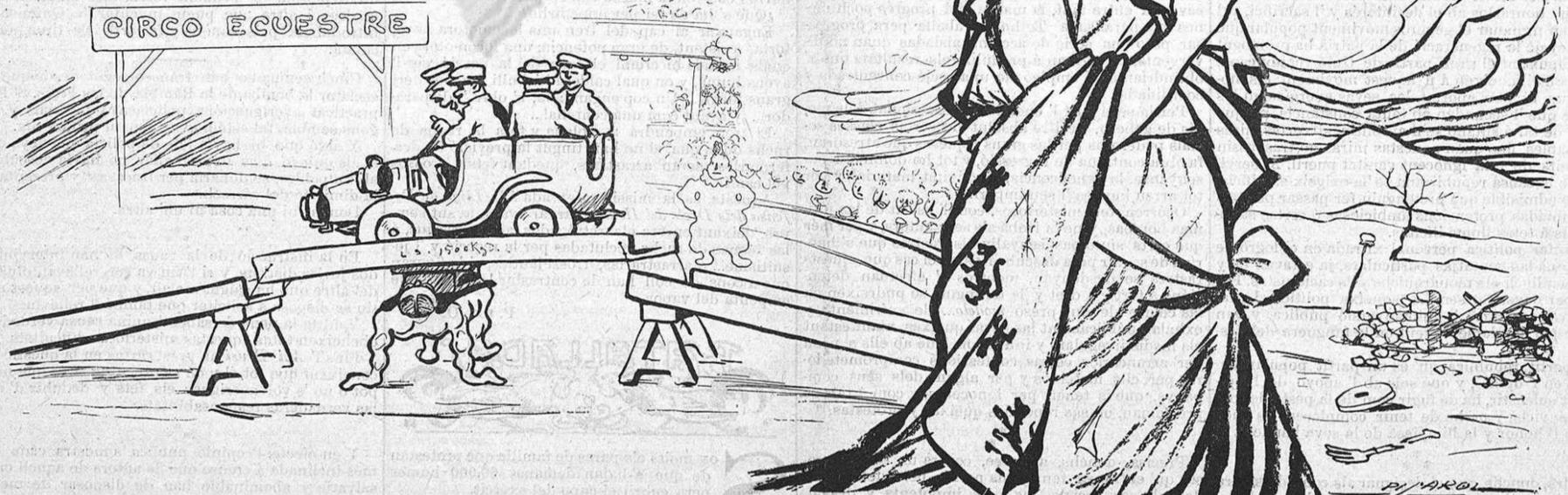
poders públics y contra las tropelias del caciquisme.

Y devém, sobre tot, aspirar a dominar dintre dels municipis.

La vida municipal es, sens disputa, la més intensa, per ser també la més concreta entre tots els organismes del Estat. Es, ademés, la que permet mantenir una relació més immediata y més íntima entre administradors y administrats. Vé a ser, dintre de cada entitat municipal, com una prolongació de la familia. En el Municipi, principalment, es ahont se pot fer obra profitosa de ben arrelada republicanisació. De un gran conjunt de Municipis republicans n' ha de sortir no sols la República, sino las garantias més fermes y seguras de la seva estabilitat.

Ja ho sabem que dintre de las actuals institucions se fa sumament difícil fer obra franca de republicanisació. El poder central, ab sas intrusions en la vida dels municipis, crea tota mena de obstacles a la lliure acció dels regidors republicans. En la Lley municipal, en la existencia dels arcaldes de R. O. troban sovint els regidors republicans insuperables dificultats. En algunas ocasions se necessita la paciència de un sant per no etegarho tot a rodar. Pero lluytant y bregant sense treva ni descans es com se forjan els caràcters fermes y es com se man-

L' automòvil de Mr. Strongfort

—Sí; pero aquest mestre, per deixarse passar l' automòvil per demunt, cobra: jo, al revés; l' aguanto, y encare pago.

Carregant el burro

—Té, aquesta es la primera llista: després, poch a poch, aniran venint las altres.

té viu l'esperit del poble. Lo poch que 's pugui fer avuy dintre dels Ajuntaments, no es possible ni convenient desdenyarho. Més val poch que res. Y sobre tot, hem de considerar que las posicions que abandonés el partit republicà anirían a ocuparlas els monárquichs, els caciquistas, els regidors de ofici, y ja sabém el pa que 's hi dona en els pobles quan ells son els que 'ls governan.

Aprestemnos, donchs, pera la próxima lluyta. Procurém que no 's conti a Catalunya un sol Ajuntament en el qual el partit republicà no lluyti per tenirhi la deguda representació. Allá ahont no sigui possible guanyar la majoria, treballi pera enviarhi sisquera una minoria que representi las aspiracions republicanas, y qu'en tots conceptes se disposi a propagar las nostras ideas ab la poderosa eficacia dels bons exemples.

La missió dels regidors republicans dintre de l'actual estat de cosas es sumament delicada, y per lo mateix requereix condicions especials en els correligionaris cridats a desempenyar el càrrech. Sobre aquest particular ens han de ser permesas algunas indicacions que sometém al bon criteri de las autoridades del partit y de tots els republicans en general.

El poder té sempre grans atractius. No sabém per que, pero es aixís. Càrrechs que si 's han de desempenyar ab el degut zel se converteixen en verdaderas y penosas càrregas, troban sempre infinits sollicitadors, que molts vegadas se 'ls disputan encarnissadament. Qu' es lo que veuhen dintre dels Ajuntaments, els aspirants a anarhi a tota costa y atropellant per tot? Es cobdicia, es ambició, es vanitat lo que 'ls mou y 'ls desespera?

Aquests vicis 's han de combatre enérgicament. La causa republicana no necessita 'ls serveys de las personas, sigan las que 's vulgan, capassas de posposarla a sos interessos particulars. No 's ha de anar als Ajuntaments a donar satisfacció a concupiscencias reprobables ó a vanitats estúpidas. Ni negociants ni faroleros. No ha de ser l'administració dels interessos del comú base de millora pera l'administrador, ni càrrech de luxo ó d'ostentació ridícula. Fer servir els càrrechs per altra cosa que no sigui honrarlos ab el desinterés y 'l sacrifici, val tant com profanar el generós moviment popular que al servey de la regeneració de la patria ha promogut y ve impulsant el gran partit de Unió republicana.

No contribueixen a n' aquest moviment els homes que hi han aportat las sevas energías, ni las masses que 'l secundan ab tanta constancia, porque fulano de tal ó sutano se'n aprofitin, ab certas miras reprobables, fins quan aquestas miras no traspassin els límits de una ignocent vanitat pueril. Al servidors de la causa republicana se 'ls exigeix sacrificis, y no es admisible que pretenguin fer passar per tals determinadas pretensions ambiciosas ó certas satisfaccions a totas llums ilícitas.

Pera fer política personal xifrada en el logro de determinadas ventajitas particulars, ja estavan be y en el seu lloch els monárquichs y 'ls caciquistas. Per aixó, per haver fet sempre aqueixa política depravada, van captarse l'animadversió pública, y van acabar per anularse, cayent en la fanguera del descrédit.

El partit republicà, qu' es un partit popular, encarnat en l'opinió, y que sols ab l'apoyo de l'opinió pot subsistir, ha de fugir com de la peste de tots aquestos vicis, y no ha de tenir complacencias més que ab l'honor y la llimpiesa de la seva bandera.

Caldrá, donchs, que al designar als candidats pera regidors que ha de oferir als sufragis del poble republicà, procedeixi ab la major escrupulositat.

Comensi per mirar ab rezel als que 's desviuhen per que 'ls posin en candidatura; als que intrigan en

las Juntas y en els Cassinos; als que no deixan pedra per moure pera conseguir els seus propósitos. Els que en tal forma procedeixen, no son dignes de la consideració dels correligionaris. En lloch d'enviarlos al Municipi, será millor confinarlos en el llasaret de la desconfiansa a purgar una llarga quarantena.

Com a norma d'acert, valdrá mes buscar els candidats entre 'ls que res esperan, ni res pretenen, ni res demanan, sempre que tinguin condicions intellectuales y morals que abonin la seva personalitat. Homes integros, honrats, de vida pública respectable, de vida privada sense una taxa; homes de tots els estaments, qu' en tots n' hi ha prou, coneguts per la seva inquebrantable consequència, pel seu amor a la causa popular, per la seva devoció a las tendencias progressivas, pel seu carinyo a la població, pel seu desinterés probat... Aquests y sols aquests son els que 's han de anar a buscar, demanantlos que 'ns fassin el favor de representarnos.

May als que necessitan al partit pera 'ls seus fins; y si sols aquells de qui 'l partit necessita pera la seva honra.

P. K.

Els ruchs y la locomotora

ERT qu' Espanya es una nació mitj empantanagada que sols ab molta lentitut progressa, si es que arriba a progressar; y per aixó 's imposa que l'esperit públich se concentri fins a exercir una acció potent, persistent, incontrastable.

Els elements progressius generalment viuhen dispersos. Cada un d'ells se limita a cumplir la missió especial que ha prés per objectiu, passantselas com pot, sense conexions ab els altres. Hi ha qui 's dedica exclusivament a la política; qui 's concreta a la sociología; qui posa tota la seva atenció en la cultura popular... Cada hu a casa seva... Y entre tant, la marxa del progrés poch menos que paralísada. Tothom treballa pera progressar, pero una serie de accions aisladas quan no divergentes, no arriban a produhir els resultats que 's obtindrían ab l'empleo de una acció concentrada y coordinada.

Per la seva part l'enemich, possessionat dels medis de govern, árbitre absolut de certas classes sociales poderosas per las grans riquesas que atresoran, fa obra continua de regressió, y tot ho domina: l'ensenyansa, la beneficencia, l'activitat material, y per tot arreu imposa 'l seu imperi.

Ocorren fets misteriosos, com l'esclat de las últimas bombas, y no 's troba als seus autors, y per més que certs síntomas senyalin els rastres que 's haurían de seguir pera descubrirlos, es el cas que aquestos rastres se desdenyen, mientras 's efectúan detencions a tort y a dret y 'ls detinguts se pudreixen en las celdas de una presó modelo... de sufriments, y exhalan públicament las sevas queixas, manifestant els medis irregulars y inhumans que ab ells 's usan per arrancarlos certas confessions comprometedoras per ells mateixos y per alguns dels seus companys, que 's tenen per ignocents, y com a tals se proclaman, en sas repetidas queixas y protestas.

Precisa, donchs, armarse, contra un estat de cosas qu' entraya tan grans perills pera determinadas classes sociales, las més impotents y desvalgudas.

Secundar l'acció de la justicia es un deber de tot bon ciudatá; pero precisa avants que tot, que la jus-

ticia ho sigui de justicia... y si, per causas que no es del cas puntualisar, deixa de oferir las degudas garantías a la seguretat dels ciudatans sense distinció de classes, es necessari sortir vigorosament a la defensa dels que 's considerin victimas de qualsevol error ó atropello.

A tal objecte va neixer la idea de constituir una Lliga de Defensa dels Drets del Home.

La Lliga está formada, y será tant més poderosa y 's veurá tant més respectada, quant més potents y respectables siguin els elements que acudin a integrarla, quant més resolta y serena 's mostri en el cumpliment de la seva missió.

Convé que ni una sola entitat progressiva, ja sigui política, ja social, ja de cultura 's abstingui de prestarli la seva cooperació més decidida. Al treballar per tots, la Lliga de Defensa dels Drets del Home treballará per cada una. Busquis tant com se vulgui, y no 's trobará de segur un ordre de solidaritat més convenient y necessaria. El conjunt dels Drets del home constituheix el Dret social. Y 'l Dret social pateix ab las injusticias individuals que 's puguin cometre. El lema y la norma de la Lliga ha de ser: «Tots pera cada hu y cada hu pera tots.» D'altra manera sería respectat l'individuo, si una colectividad poderosa l'amparés ab todas las sevas forsas.

PERO l'acció exercida en favor del débil está además destinada a alcansar una gran trascendencia en l'ordre del progrés polítich y social. La Lliga no ha de ser tan sols de Defensa, sino també de impuls vigorós. Quina forsa més considerable no sería la seva si arribava a sumar en una gran y poderosa concentració el concurs de tots els elements progressius, apoyats en la Lley y en la marxa natural dels temps moderns! Qué prompte deixaría de ser la desventurada Espanya una trista escepció dintre del mon civilisat!

Valguemnos de una alegoria pera patentisar els grans efectes de aquesta acció.

Un tren está parat per falta de máquina. Obstruix la vía, convertit en un obstacle permanent que impedeix utilisarla. A la saga hi ha qui, empenyat en ferlo retrocedir, hi junyeix una réqua interminable de ruchs. Petan las xurriacas y la tirallonga de burros emprén la marxa cap endarrera.

¿Qué 's ha de fer per impedirho? Enganxar al cap del tren una locomotora nova, forta, resistant, de gran potencia: una locomotora en quals formals hi cremi el foch de la passió per l'avens humá, y en qual caldera hi bulli 'l vapor dels grans ideals... Un cop enganxada, 's obra 'l disparador... y avant com una centella!

El tren empenará la volada y tota la regua de ruchs de la qua, si no han tingut la previsió de desfermarlos, serán arrastrats, quedant fets a trossos pel camí.

Aquesta es la missió reservada a la Lliga de Defensa dels Drets del Home: marxar avant, avant sempre, deixant enrrera als retrógados, als regressius, a las reguas de ruchs reclutadas per la reacció y 'l jesuitisme... ó arrastrarlas, trossejantlas, si 's figuren que a cops de coll han de contrastar la formidable empena del vapor.

P. DEL O.

Son molts els pares de familia que protestan de que 's hajan demanat 60,000 homes pera cubrir el cupo del exercit.

Creuhen ells que ab 40 mil n' hi hauría de sobra.

En efecte: multiplicant 40 mil per 3, xifra que

correspón a la dels anys de servey, resultaría que l'Estat sosté sobre las armas un contingent de 120,000 homes, lo qual dista molt de la realitat. Més distant encare hi está 'l contingent de 180,000 que correspón a la exigencia d'aquest any.

Aquesta anomalia té una explicació. El govern demana homes; pero 's estima més que li donguin redencions. Quants més ne demana, major creu que será 'l número dels que 's redimirán. Y ja se sab que pel govern, la qüestió son quartos.

Si bé 's mira, 'l reemplaç del exercit no es més que una nova contribució de quota única de 1,500 pesetas, imposada a las familias dels reclutas que vulguin lliurarlos del servey.

Un privilegi odiós com tots els privilegis... y per molts families d'escassos recursos una nova sangría extenuadora, afegida a las moltíssimas qu' en tots conceptes venen aplicantse al pobre Peret.

Dintre de pochos días se veurá la causa instruhida contra l'ex-tinent de la Guardia civil Joseph Morales Puigerver, a qui 's acusa d'haver fet construir tres bombas Orsini, de las quals dos las enterrá en la montanya de Vallvidrera, y la restant la enviá a Madrit, avisant l'envio pera que pogués ser ocupada... y tot aixó se li tingués en compte com un mérit revelador del seu zel en la persecució dels terroristas.

Pero 'l pastel se li va descubrir, y fou pres, y 'ls seus companys de cos, per fallo del Tribunal de honor, el van expulsar de la Guardia civil.

A pesar de una acusació tan tremenda, en virtut de la qual el Ministeri públich demana que se li apliqui la pena de vuyt anys y un día de presó correccional, l'ex-tinent Morales ha gosat durant molt temps de llibertat provisional.

Y fins se deya aquests últims días que havia fugit al extranjer.

Comparis la lenitat que 's ha tingut en aquest cas, ab el rigor que 's emplea contra pobres obrers, als quals se 'ls fa objecte d'una llarga presó preventiva, y diguis després ¿ahont es a Espanya la justicia?

En Moret ho ha dit a Cádiz, y es menester que se sápiça:

«Els moments actuals son molt crítichs, en la probabilitat de que deixin de discutirse 'ls presupuestos pera 'l día 31 de Desembre, donchs en aquest cas quedarian las institucions y 'l govern fora de la legalitat.»

Preném acta de aquestas declaracions y fins al 31 de Desembre!

Dos nous centres se van inaugurar diumenje a Barcelona, un a la barriada de las Cortes de Sarriá, l'altre en el Parch.

Els dos, además de polítichs, son instructius. Comprenen que la forsa popular, que tot ha de avassallarho, será tant més poderosa quan més conscient sigui. Y per ilustrar la conciencia, res com la instrucció.

El partit republicà de Barcelona pot enorgullirse de las orientacions que ha pres, y que ve seguint ab exemplar constancia. El camí que segueix es el de la República.

Sense treure'n ni posarhi una coma, traduheixo de un periódich:

«Els diaris extrangers, y en especial els inglesos, 's ocupan de la boda del rey ab la princesa de Battenberg.—El Daily Chronicle publica un telegrama de Roma, dihent que monsenyor Rinaldini, nunci de Madrit, ha anat a veure al Papa pera tractar de aquell assumpto.—Se tem que surgeixin dificultats per no ser católica la princesa.»

«Afegeix el telegrama que D. Alfonso está tan decidit a la boda, que si 'l Papa 's hi oposa 's creará un conflicte de difícil solució.—Com es sabut, D. Alfonso projecta fer una visita al rey Victor Manuel; pero aixó dependrá en gran part de l'actitut que adopti 'l Vaticá en la qüestió de la boda.»

«Aquesta qüestió matrimonial fins pot portar una ruptura de relacions entre 'l Vaticá y Espanya.»

Enterats.

Y diguem ab el refrá:—Lo que fuere sonará.

En diversas regions de Russia se donan cassos freqüents de insubordinació de las tropas.

No falta sino aixó pera que aquella autocracia que ja fa molt temps que trontolla, acabi d'ensorrar-se.

Lo qu' está passant a Russia revela ben clar que hi ha moments en que 'ls poders despótics no poden refiar-se de la forsa bruta. Els mausers se carregan per la recámara; pero l'esperit públich, qu' es un explosiu de primera forsa, més poderós que qualsevol altre que pugui inventar la Química, 's introduheix pels canons y fa sortir els tiros per la culata.

Cinch senmanas han transcorregut desde que va esclatar la bomba de la Rambla de las Flors. 's han practicat averiguacions policíacas y judiciales, y segons sembla, tal estém avuy com al primer día.

Y aixó que hi havia jefe de policia que deya que si als quinze días de treballar no havia descubert als culpables, se donaría per fracassat y presentaría la dimissió del càrrech.

Donchs ni una cosa ni un' altra.

En la instrucció de la causa hi han intervingut dos jutjes distints, y si 'l un va ser rellevat, dihen del altre que ha caigut malalt, y que per aquest motiu se disposa a solicitar que també 'l rellevin.

Valdría la pena de saber a quina causa verdadera obeheixen totas aquestas misteriosas dificultats.

Fins l'Avi Brusí ha prés cartas en la qüestió reconeixent que tot el mon se pregunta si es que no 's pot ó no 's pot averiguar els fets y deduhir d'ells las verdaderas responsabilitats.

Y en efecte: l'opinió pública 's mostra cada día més inclinada a creure que 'ls autors de aquell crim salvatge y abominable han de disposar de medis molt poderosos, pera poder escapar a l'acció de la justicia.

Se dirá que 'ls fallos de l'opinió pública son al-

gunas vegades infundats. Pero a falta d'altres, son al últim, els que prevaleixen.

SALLENT, 4 de octubre

El dimars de la Festa Major, els de la goma d'aquesta vila organisaren un ball decent en el qual sols hi admeteren a n' aquells que no s'han de llevar demati.

Se compren, en cert modo, aquesta previsió. Els que hi varen assistir tingueren antes, que consultarho ab son confessor, que 'ls degué posar a priori com a condicions ineludibles, primera: que 'ls quartets que sobressin havian de anar a parar al calaix de las animetas, y segona: que, per no donar escándol, no permetessin l'entrada a dit ball, als que no anessin vestits d'etiqueta.

Compliren aquests extrems, pero, ab tanta mala sombra, que'l poble ho considerá com una provocació y en justa correspondencia, el dissapte passat improvisá un ball modest, també decent, en el que sols pogueren pendréhi part els que s'han de llevar demati.

Contrastava de veras la fredor del dimars ab l'entusiasme grandíssim que dissipat, al compás de la música, fienava el poble per carrers y plassas; l'egoisme dels aristócratas ab l'altruisme dels obrers, que destinaren lo sobre de lo qu' es recaudés a fer caritat als pobres.

Quina lliçó més hermosa a ser caritat als pobres.

LLAGOSTERA, 4 de octubre

Diurne passat, 1.º del corrent va tenir lloch en el centre «Juventut Republicana», d'aquesta vila, una important vetllada en commemoració de la gloriosa Revolució de Setembre de 1868.

En dit acte hi prengueren part els infatigables oradors Srs. Estarús germans y l Sr. López de Figueras, cooperanthi nostre estimat correligionari Sr. Gandol.

També va cooperarhi la Societat coral «El Clamor Republicano», que feu el seu debut ab la «Marsellesa y Al mar, del immortal Clavé».

Els discursos dels oradors foren en el fondo revolucionaris, combatentse ab gran energia al clericalisme y a la monarquia, essent tots ells ferençament aplaudits.

LA ESCALA, 8 de octubre

Fa tres días que dura la moixiganga al veñí poble de Albons. Figúrinse una gran plassa ahont s'hi han aixecat tres tribunes del Esperit Sant, desde las quals altres tants pares comunistes sermonejan a istil de mitin de controversia. L' un fá de ateyo, l' altre contesta y l' altre hi fica la pota pera descompartirlos, naturalment sempre a favor del catacòlich.

Además, se preparan professons, benedicions y una conferencia secreta dedicada als solters, que segurament n' hi haurá per sucarihi pá.

La única nota discordant va ser aquest día que uns quants liberals (entre 'ls quals s'hi contan un ninotayre molt conegut, el jefe dels republicans de La Escala, y un cafeter anomenat Bon-fil), varen celebrar un ápat fastuos en l' hostal, durant el sermó, sortint després entonant «La Marsellesa», aquella cansó del dimoni. Amén.

CALELLA, 8 de octubre

Continua el nostre arcaic comentent infinitat de atropells. ¡Sembla mentida que un ex-drapayre fassi ballar a tants ciutadans!

Un día no deixa reunir las societats obreras, per qual evol motiu. L' altra, suspén mitins perque li dona la gana. Més enllá, pretén dissoldre la Joventut de Unió Republicana. Ara imposa multas; després fa tancar a honrats ciutadans, y per últim, destituheix a dignes empleats del Municipi. ¡Cóm no hem d' estar cansats els calellenchs de un home tan orgullós y a la vegada tan absolutista!

Pero que s' prepari, que s' acosta el día de las tornas. El día de las eleccions es el día més indicat pera pogreri demostrar que'l poble está cansat de tantas iniqutats.

CARME, 9 de octubre

Si la mestra tingués una mica de ciencia no s' hauría negat a ser padrina de una criatura de una parenta seva, després d' haverho promés, alegant el motiu de que aquesta parenta freqüenta la casa del corresponsal de LA CAMPANA.

Lo curios es qu' ella, la xafardera mestra, també la freqüenta aquesta casa del corresponsal el día que las sevas conveniencias ó necessitats li obligan. Donchs desd' ara li demanem que no las freqüenti més ni ella ni ningú de tots els carnes; aixís no s' condemparán y ens deixaran tranquils.

Com que ja casi tot el poble está cansat de aquesta senyora, lo millor que podria fer seria agafar els trastets y escapar-se una nit de fosca. Aixís no s' donaria feyna a senyalar a ningú com autor de las cartas de fora que s' publican a LA CAMPANA, com no se l' ha de donar per buscar l' autor de aquesta que ara té'l disgust de llegir y que es (perque ho sábiga) del mateix corresponsal, Emili Palou.

RODA DE BARÁ, 10 de octubre

Fa més de dos anys que rosegüem un mestre que no ha lograt encare ensenyarnos res. No pot dirse altre tant de sa religiosat, ja que no s' mou més de «cala missa»; toca l' orga y respalla al ensotanat mossen Jan. Si aixís com toca l' orga sapigués tocá l' dos iqué n' seríam de felissos!

Els noys que van a la seva escola no aprenen sino de fer el BURRO. Figúrinse que'l mestre te un hort y pera treballarlo agafa 'ls deixebles y 'ls fa estirar de una arada feta exprofés y d' aquesta manera queda l' hort treballat, sense que tingui de pagar jornals.

Si en bona hora 'ls hi expliqués cómo se fá pera treballar las terras, tindríam algo que agrahirli, pero aixó d' enganxarlos a l' arada...

SAMPEDOR, 11 de octubre

La germandat del Centre carca-catòlich, de la qual n' es president honorari el burinot negre, acordá unánimement que, els socis que durant tres mesos no satisfessin la corresponent cuota, la germandat indicada deixaria de auxiliarnos en els cassos necessaris.

Aquest día, el burinot, fos que volgués complaure las instancias d' en Planas y Casals, fos que oblidés lo que'l día avans havia acatat, lo cert es que s' atreví a solicitar una respectable suma pel soci S. J. Al ferli avinent els de la Junta que dit soci no tenia dret al cobro segons acort últimament pres, respongué ab la següent defensa (textual): «Que dels acorts que no constaven en cap document, en prescinda. S' acatará lo que sollicito, pesi a qui pesi.»

Deixant apart el resultat definitiu que tingué el cas expressat ¡volem fer el favor de dir a quina altura s' col·locá la formalitat del ensotanat de referencia?

PARLAMENTARIAS

La nova gabia de lloros está per fi inaugurada. Dfu que dona gust de veure aquella barreja extranya

d' aucells de tots els colors y de todas las comarcas. N' hi ha de completament rojos, n' hi ha de color de castanya, n' hi ha de blavosos, de grochs, de cap vert, de potas blanques, de color de gos com fuig, d' esquats, de qua llarga...

Respecte al origen, n' hi ha de las hortas valencianas, n' hi ha que provenen dels nius de Galicia y de Navarra, n' hi ha bastants de catalans, n' hi ha de Murcia, de Granada, d' Asturias, d' Andalucia, del Aragón, de la Manxa...

El seu aspecte, en conjunt, dfu que no es desagradable, y sembla que hi ha exemplars que fan honor a la gabia. Lo mal es que, en quant a llengua, no se 'ls hi pot tenir cara; no se 'n hi veu ni un de mut; ¡tots son de mena xerrayres!

El discurs de la Corona, entre altres variis extrems, declara que aquí la Iglesia hi té interessos eternals. ¡D' aixó plora la criatura! Dels interessos aquests, que no sabem cómo pagarlos y a pesar d' aixó els paguem.

—Pepito, asséntat aquí; Juanito, tú allá a la dreta; tú, Arturito, en 'quell extrém; tú, Jaimito, al altre rengle.— ¿No saben lo qu' es aixó? Pues ben poch costa d' entendre: es un digníssim ministre que, a fi de que no la metan, va instalant als senyors de la seva parentela que han resultat diputats en las eleccions darrereras.

El programa del Gubern jo 'l comparo ab un gos d' ayguas, d' aquests que, cuberts de pel, arriban hasta a fer planta. Si agafes las estisoras y l' despulleu de la llana, ¿qué us queda? Un esquitj de gos que s' pot ficá a la butxaca. Aixís es del Ministeri el famosíssim programa: trayeune 'ls termes inútils, y las frases enganxadas, y las paraules que li sobran y tot lo qu' es fullaraca, y us quedará un paper, net de lletres y de sustancia, bo sols per embolicar tres unsas de cansalada.

—L' acta de vosté es molt bruta. —La de vosté ho es molt més. —Y la de 'n Rodríguez! ¡Véjila! —Y la de 'n Sanz! ¡Deu del Cell! —Per cotxina la de 'n Tállez. —Com la de 'n Ruiz, no ho crech. —Molt pitjó es la de 'n Giménez. —Véjels la de 'n Puenteñel! —Y aixó 'ls diputats ho diuhen fenthi brometa, rihent, com si fossin escorbriayres, ó nyébíts ó carboners...

Quan el Congrés s' obría, la sombra de 'n Sagasta, tement per la seva obra, pel gran saló vagava. Y al veure aquellas filas de pares de la patria, —¡Molt bé! —satisfet deya, —¡Molt bé! ¡No faig cap falta!

—Ja deus saber, marit meu, la noticia; desde dimeces tenim novas Cortes. —Bé, ¿qué vols dir? —Que ja pots preparar-te per aumentarme la consignació. —¿A sant de qué? —¡Pues bonica pregunta! Perque es segú que d' aquí un mes ó dos s' apujarán tots els preus del queviures, y ab lo que 'n donas no n' hi haurá pas prou. —Massa depressa vols fer calendari. —¿Massa depressa?... ¡Ho he vist ja tants cops! En 'questa terra las Cortes s'ols serveixen per enlrayá a quatre ó sis tabalots, donar sortida a un bon feix de discursos y carregarnos las contribucions.

C. GUMA

La marxa del diputat

A locomotora esbufega; el jefe d' estació, ab el xiulet als llabis, no espera més que una mirada del diputat pera donar la senyal de marxa.

Dret, al peu del vagó de primera que ha de tenir l' honor d' albergar per unas quantas horas la seva interessant persona, el diputat escolta ab paternal benevolencia las carinyosas frases de despedida que 'ls seus electors, emocionats y radiants de satisfacció, li dirigeixen formats en respectuosos rotlo.

—Don Millo, no 'ns olvidi! —Descuydeu— diu el diputat, adoptant la més hermosa actitud de protector de los pobres:—tot per vosaltres y pera vosaltres. Ja ho sabeu, y no crech necessari repetirvosho.

—Es que nosaltres, don Millo, volfiam demanari alguna cosa... —Digueu sense compliments, que pera servirnos y complaureus estich. ¿Qué desitjeu?—

Com si aquests mots siguessin la senyal per ells esperada, comensan els candorosos electors a entregarli plechs, cartas y memorialis, que don Millo reb ab carinyosa rialleta.

—Tingni, don Millo: es una instancia pel minister, per veure si 'm pagan els alcances del noy.

—Don Millo: aixó es un escrit, preguntant qué se sab del meu, qu' era a Filipinas y may hi pogut esbrinar si es mort ó viu.

—Pregui aquest memorial, don Millo. Es perque 'm tornin els trescents duros que injustament van ferme pagar per la quinta.

—Aixó que jo li dono, don Millo, es una súplica perque indulint al meu germá, qu' está pres per una acumulació qu' es tot mentida.

—Don Millo, li recomano aquesta carta per un senyor de Madrid.

—Don Millo, aquesta sollicitut pel ministre de Foment.

—Don Millo, aquest paperet pel ministre de Gracia y Justicia.

—Don Millo, sobre tot li suplico que no desatengui l' assumpto qu' en aquest plech va detallat.

—Espero, don Millo, que 'm farà resoldre favorablement lo que s' especifica en aquest altre.—

Y don Millo va, don Millo ve, don Millo prengui aixó, don Millo agafi alló, el complascent diputat recull en un moment un paquet més que regular de sollicituts y recomendacions de todas menas, tamaños y colors.

—Confíheu en mí y no dupteu de l' éxit de las vostras llegitimas demandas,—diu el diputat, pujant al cotxe y fent al jefe d' estació la senya que ab impaciencia está esperant el digne funcionari.

—¡Sobre tot, don Millo!— tornan a exclamar ab veu planyidera els entusiastas electors.

—Quedareu complacuts.

—¡Que aquests papers no s' converteixin en papers mullats!

—¡No tingueu por!

Se sent un xiulet, vibra una campana y... ¡allá va'l tren que, envolcallat ab las benedicions de cent confiadras personas, se 'n emporta al simpátich diputat!

—¡Visca don Millo!—cria una veu.

—¡Visca!—responen tots els que al anden han anat a despedir al prestigiós representant del poble.

II

Aburrit, marejat, traquetejat per tantas y tantas horas de tren, el bon senyor arriba a Madrid y, coñeixedor del terreno, s' encamina directament a la fonda ahont té'l proposit d' hostatjarse.

El director del hotel el reb ab la més esquisida de las cortesias.

—¿Vosté per aquí?

—Sí: hi sortit diputat.

—¡Oh! Honrosa investidura. ¿Quin quarto vol?

—M' es indiferent. Mentres sigui tranquil y abrigat, tant me fa l' un com l' altre.

—Vingui: jo mateix vull tenir l' honor d' acompanyarlo.

Y al cap de cinch minuts, don Emilio s' troba instalat en una habitació del según pis, clara, espayosa y suauent temperada pel calor d' un escalfapanxas, quals alegres flameradas se reflectan movedissas en las bruniyidas guarnicions del march. Després de descansar un moment y d' haver pres possessió ab la mirada del quarto que tant del seu gust sembla ser, el diputat s' alza y s' disposa a desfer l' equipatge que un diligent criat acaba de pujarli.

Obra la maleta, obra'l mundo y comensa a treure objectes y pessas de roba de us immediat.

—Una volta aixó una mica en ordre—s' diu—me rentaré, 'm vestiré y aniré a fer algunas visitas de necessitat imperiosa.

De prompte, trayent de la maleta raspalls, capsas y altras frioleras, se topa ab tot' una reconada de papers plegats y arrugats.

—¿Qu' es aixó?

Pega grapada als documents y s' posa a examinarlos.

«Instancia al ministro de Fomento...»

«Memorial al ministro de la Guerra...»

«Excelentísimo señor ministro de Gracia y Justicia...»

—¡Ah!—exclama don Emilio, donantse un cop al front:—¡Ja sé qué es! Es tot aquell enfarfech de recomendacions y sollicituts que 'ls simples dels meus electors van tenir la tranquilitat d' endossarme... ¡Ja veurás!...

Y agafant tots els documents ab las duggas mans, s' acosta al escalfa panxas y 'ls tira al foch.

—Aixís ne surto d' una vegada... Y—anyadeix rihent com un benaventurat—no crech que puguin dir que 'ls he faltat a la paraula. Vaig prometre'ls que no s' convertirían en papers mullats... Y 'm sembla que menos mullats que aquí...

FANTÁSTICH

Liquidació

Tinch a la vista'l número 686 d' El Mercantil, perriódich de Manila, en el que s' hi llegeix lo següent:

«Entrega de escrituras.—El reverendo padre Fr. Juan Martín Ibáñez, gerente de la Compañía Agrícola de Ultramar, ha hecho entrega ayer mañana al gobernador civil, Mr. Wright, de las escrituras otorgadas en favor de dicha Compañía, de las haciendas de la orden de Agustinos calzados, en Filipinas, actualmente vendidas al gobierno de las islas.

«60.500 hectáreas de extensión suman las doce haciendas vendidas, habiendo costado 2.077.282'56 pesos oro, siendo satisfecha gran parte de esta cantidad en letras sobre Londres.

«Estas haciendas son las de Banilad, Dampol, Muntinlupa, Malinta, Tala, Piedad, San Francisco de Malahón, Binagbag, Talisay y Minglanilla, Quingua, Calumpit (San Marcos), Guinguinto (seis parcelas) é Isabela.

«En la redacción de las escrituras ha intervenido el bufete de los Sres. Del Pan, Ortigas y Fisher, como abogados del gobierno, en unión del procurador general señor Araneta, y por la Compañía vendedora su gerente el padre Ibáñez y el letrado señor Jurado.

«Autorizó las escrituras el notario y abogado D. Florencio González Díez.

Cantidad abonada:

Pesos fuertes oro

Table with 2 columns: Item name and Amount in Pesos fuertes oro. Items include Banilad, Dampol, Muntinlupa, Malinta, Tala, Piedad, San Francisco, Binagbag, Talisay y Minglanilla, Quingua, Calumpit, Guinguinto.

2.077.282'56

Y ara vegin com els pobres frares, els que al pendre l' hábit fan ab tot fervor vot de pobresa, cumploixen l' Evangeli. Perque ja ho sabrán lo que l' Evangeli diu: «No us fassau pas tressors en la terra, ahont el corch y 'l rovell corrompen... No s' pot servir a Deu y al diner.»

Els, ¡sants ignocents! barrejavan las dos cosas acumulant tressors en nom de Deu.

Enviats a Filipinas pera cristianar als indigenas, ara s' veu ben clarament la manera que tenían d' emplear el seu zel evangélich. Las hisendas—lo que no han pogut amagar—mal venudas, cedint a la pressió de una exigencia yankee, els hi han valgut un ingrés en or de més de dos milions de duros. Or protestant ab que s' ha comprat el fruyt del seu desinterés catòlich, y que per major seguretad en el pago, ha sigut girat sobre Londres, en lletres també protestants; pero que no tinguin por de que siguin protestadas.

Aixó per lo que aspecta a una sola comunitat, y que no era tinguda pas, ni molt menys, com la més rica de aquellas islas. Allí n' han quedat moltras altras, totas adineradas, fincadas y opulentas, perque'l seu fi verdader no era altre que procurarse en aquest món, atresorant, els goigs y las delicias del paradís.

Y pensar que pera sostenir la odiosa rapacitat de tota aqueixa caterva fraresca, la nació espanyola va imposarse l' immens sacrifici d' enviar a morir a Filipinas milers y milers de proletaris, arrencats a las sevas llars en nom de la integritad de la nació!

Y pensar que pera sostenir els frares, Espanya va perdre ominosament aquell riquíssim imperi!

Y pensar que mentres els encogullats, després del desastre, liquidan tranquilament els seus immensos tressors, moltíssims dels que allí anaren a lluytar, a emmalaltirse y a morir, després de set anys d' espera, no han pogut encare cobrar sos miserables alcansos!

Y pensar, finalment, que 'ls cap-pelats, que ja res tenen que pelar allí, venen a la Península, ab l' idea de transformarla en unas novas Filipinas!

¿No es veritat que n' hi ha prou y massa, per agafar un bon garrot y acabar ab tanta infamia?

ANERA de fomentar la riqueza pública. L' Echegaray l' ha trobada. Consisteix en cultivar la industria del turismo. Que vinguin extrangers a Espanya a deixarli quartos. Es, com se veu, la cosa més senzilla.

¡Qué vinguin extrangers!.. Pero y si s' empenyan en no voler venir, ¿cóm ens ho arreglarem?

Perque la veritat es que fins ara no se sab que ningú 'ls hi tanqui las portas, ni que al passab la frontera 'ls hi cridi'l «quién vive... ¿Cóm es, donchs, que no venen?»

Y aixó que d' atraccions no n' faltan.

Prescindim dels monuments artístichs, la major part dels quals están amensats de próxima ruina. Passém perque s' abstinguin d' anarlos a visitar, temerosos de que 'ls hi cayguin a sobre... ¿No quedan encare un sens fi d' atractius que no s' troban enlloch més del món?

Carrils que marxan a pas de tortuga... hotels ahont se serveixen aliments sofisticats... partidas de bandolers curant el singlot als vianants... emcarcas enteras entregadas a la fam... els ports plens d' emigrants extenuats que fugen de la miseria... y 'ls gubernos monárquichs jugant a qui li toca menjar fent donar voltas al torn pacífich, en forma de ruleta...

¿Se volen encare majors recreos? L' Echegaray té rahó. Els extrangers no tenen gust sino cauhen sobre Espanya com una onada de riqueza. En lloch se divertiran com aquí. Y la proba que no hi ha avuy espanyol que no ho digui:—¡Cristo, Recristo, qué n' estém de divertits!..

L' altre día s' doná a Madrid una corrida de toros tan rematadament dolenta, que'l públich, indignat, va llansarse al redondel.

Y d' allí l' va treure la policia a cops de sabre.

Aquesta corrida, no de toros sino de taurómacos, es la que s' hauría de pendre per patró de la que s' tracta de realisar en obsequi de Mr. Loubet.

May sigui sino perque l' ilustre representant de la República francesa, s' pugui formar una idea completa de la civilisació espanyola en plena monarquia.

En Maura, en reunió que tingué ab els seus diputats, va dir que no veuria en el govern un enemich. Es molt natural.

Mala filla sería la Moneria conservadora, si s' revoltava contra'l papá Montero que l' ha posada al món.

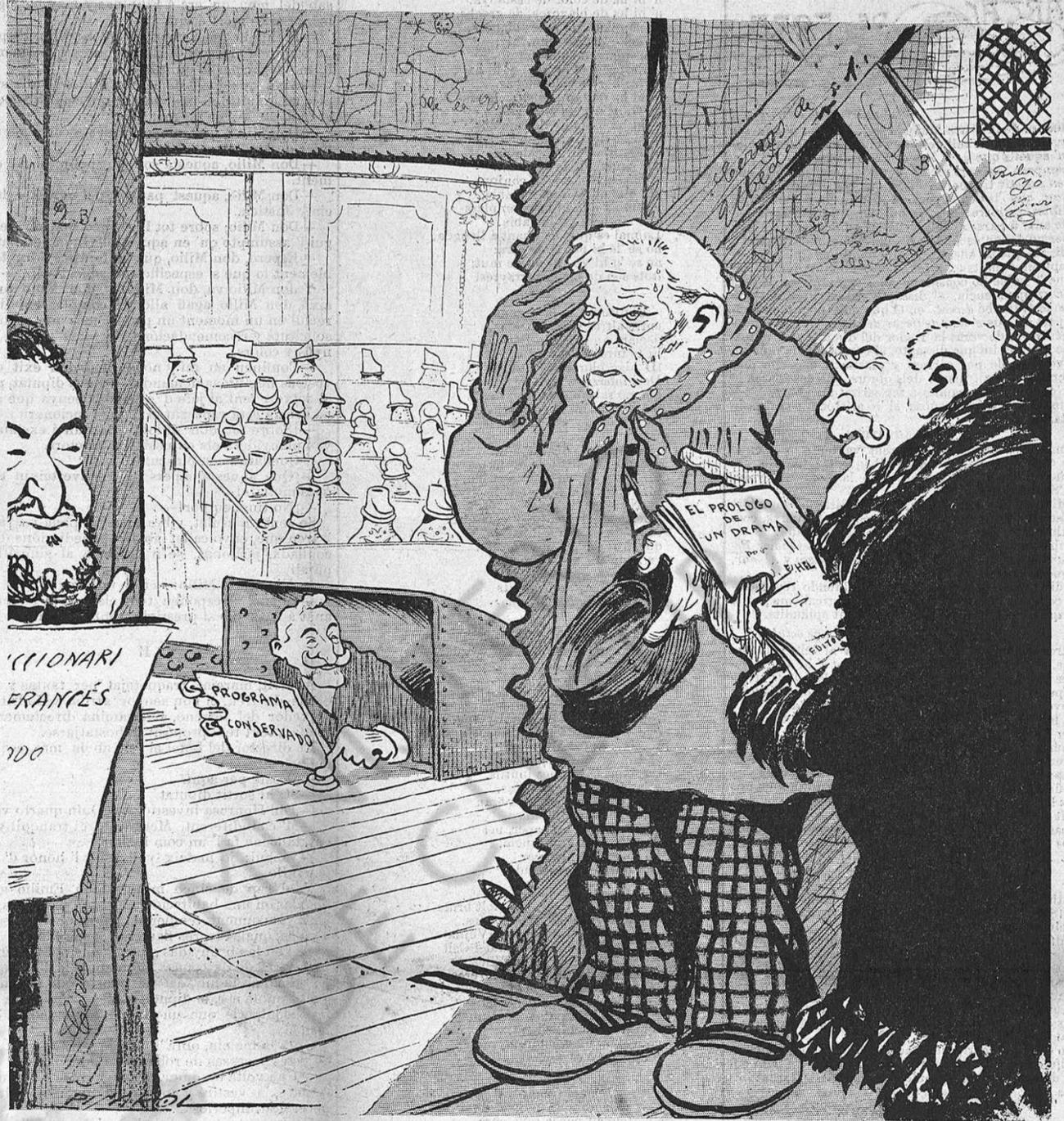
Un' altra cosa va dir en Maura.

Va expressar el desitj de que'l govern lliberal duri un quinqueni «perque aixís pugui fer labor útil a la nació.»

Si aquest desitj es sincer, es impossible de que

TEATRO PARLAMENTARI

Inauguració de la temporada

L' APUNTADOR (desde la conca.) — Apa, Montero; quan vulgui, ja estich á punt.

pugui complir-se, per estar completament renyit ab la realitat.

Entre'ls monàrquichs no hi ha ventrell que tingui corda pera resistir cinch anys seguits de dejuni.

Al morir en Silvela va quedar vacant una plassa d'académich en la de Bellas Arts.

Y per cubri-la ha sigut nomenat en Romanones.

Elecció acertadíssima! Perqué ningú negarà qu'en Romanones es un dels més sobresalients cultivadors sino de las Arts Bellas, de las Malas Arts.

Y sobre tot y principalment de las Malas Arts Electorals.

Ha dit en Maura que's proposa fer una oposició á la inglesa.

Deu voler dir una oposició semblant á la qu'exerceixen els acreedors quan no poden cobrar un compte.

Y d'en Montero Ríos, si no li paga'l compte aquest en moneda reaccionaria!

L'altre dia á Carabanchel va ferse ensaig general de la revista militar que ha de celebrarse en honor de Mr. Loubet.

Jo'm creya que'ls ensaigs no més se feyan en el teatro.

Però, per lo vist, se realisan també en els camps de maniobras. Aixís, si la cosa surt desigual no podrà dirse que sigui per falta d'ensaigs.

Llegeixo en l'Avi Brusí:

«Hoy celebrará en Montserrat las bodas de oro de su primera misa el Rdo. P. Fray Francisco de Paula Crusellas, de la Orden de San Benito.»

¿De manera que hi ha eclesiástichs que's casan ab la missa?

Bó es saberho.

En Baró diumenje s'esbravava contra'l sistema parlamentari y en favor de la monarquia.

Aquí á Espanya, segons ell, el sistema parlamentari hi está de més: aquí la corona ho es tot.

No diuhen tant els carlins més reconstrats.

Caldrà donchs que l'ex-progressista D. Teodoro, tal com anys enera va tirar al foch el morrió de miliciano, hi tiri avuy la barretineta d'estám característica de la redacció del Brusí. Ja fins aquesta li vé gran.

Y á fi de que sense res al cap no's constipi, ¿per qué no regalarli una bona boyna? ¿Perqué no adquirir aqueixa prenda per suscripció pública oberta entre'ls seus admiradors de las sagristías?

Els franchs tot d'una van baixar.

Y tot d'una després van tornar á elevarse.

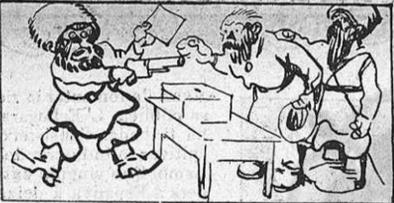
Aquests son jochs que's portan el Sr. Echegaray y'ls seus antichs amichs del Banch d'Espanya.

Y res més senzill que aquestes alternatives.

El Banch no té més que agafar una bossa de franchs

LA CARICATURA AL EXTRANJER

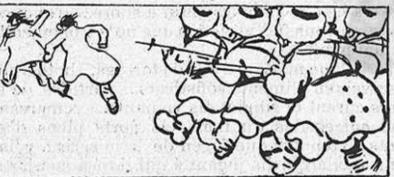
El parlament rus

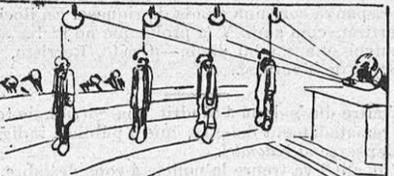
Els diputats serán lliurement elegits pel poble.

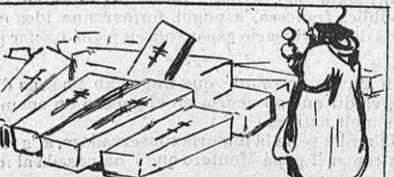
¡Moxó sí, si's presenta algun elector que sigui d'opinió contraria á la del Govern, ell y'l vot aniran á l'urna.

Constituhit el Parlament, una companyia de cosachs donarà escolta als diputats liberals.

El senyor president, auxiliat per un aparato ideat pels constitucionalistas de la Cort, podrà suspendre la sessió... y'ls diputats.

Després d'aixó, l'Esglesia, en proba de que també segueix el camí de las reformas, s'encarregará del sufragi universal... dels difunts.

(De L'Asino)

y alsar el bras, y tot desseguida'ls franchs puján. En cambi, si deixa caure'l bras, els franchs baixan. Pero pujin ó baixin ó estiguin quietis, el país se arruina, el país s'está morint de gana.

Á LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—A.cers.
2.ª MUDANSA.—Aixeta—Aixuta.
3.ª TRENCA-CLOSCAS.—El Tirador de Palomas.
4.ª ROMBO.—M

CEL
CANOA
MENCORCA
LORCA
ACA

5.ª GEROGLÍFICH.—Com més set tens més beus.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior, els caballers: Miguel Solé (a) El Noy, Raimundo Torroja Valls, J. Comas Margarit, Josepet de Poboleda, A. Cararach y Justet de la Tabaqueta.

XARADA

—D'hont vens Pepet? —D'Igalada.
—En quin primé has arribat?
—En el de las cinch y mitja.
—¡Podias havé avisat!
—Noy, ha sigut nostre viatge, un xiquet precipitat.
Veurás que la meya dona, va pendre mal al treball y's hu-dugas l'espina da fentse malbé la dos-quart.
Jo'l haguera volgut ters, pero, donat son estat, he preferit buscat un metje qu'entengui l'enfermetat, y que vingui ab mí á Igalada

á curarli la total. —¡Si qu'es quatre-repetida aquesta desgracia!

—Y tant, sóls me faltava aquest gasto. Ja tinch els bens embargats, y com que dintre pochs días dugas-terc dugas el plas que'n els apremis em marcan, siga per cols ó per naps, tant si'm quart-dugas com no, al carrer me tirarán. ¡Veyas tú si aixó es desgracia! —Esperat, M'ha impresionat aquesta historia tan trista, y vull veure si trobar podré'ls diners que't fan falta; puig si á la quarta-givat dugas del meu amich Sala tan sóls li quedés un ral, aquest ral fora per'tú. —Gracias, noy.

—De res, ja ho sabs. SAUDEL GRAN É IRURUETA

ANAGRAMA

Com sempre tragina gel el burret que te l'Ambrós, resulta que la bestiola sempre va Total del tot.

A. NOEL

TRENCA-CLOSCAS

JUANET JIN ESCODA

Ab aquestas lletas formar el nom de un drama castellá y l'apellide de son autor.

S. CASELLAS G.

ROMBO

1.ª ratlla. Consonant.—2.ª. Nom d'home.—3.ª. Mida.—4.ª. Mesura.—5.ª. Part del cos humá.—6.ª. Animal de ploma.—7.ª. Vocal.

NOY DE LAS MOSTRAS

GEROGLÍFICH

X
K M
I
7 I
L I K M
I I
E R I I

CARARACH

Caballers: T. Torrents, Miquel Solé (a) el Noy, Raimundo Torroja Valls, Emili Forgas, Com, Arma Gurit y J. Llevon: No pot ser.

Caballers: Versayre bisbalench, Roura, Noy de Pallejá, el Faiges, E. Ordanyá B., y A. Cararach: Casi segur que sí.

Caballers: A. B. y F., Salvador Roig y Ribas, M. Planas y Cuquet, F. Carreras P., Fructidor, Antoni Felú, S. A., P. Recordá Teixidó, J. Sureda Paradís y Joseph Miralles y Salvá: Rebuts els originals destinats als Almanachs, y grans mercés.

Caballer: J. Romansos: Els epitafis, dolents; el gero-glífich, pitjor.—E. R. y Paixot: Si senyor que hi trobo inconvenient.—J. Ferrandiz: Las mortuorias no van.—Enrich Godo y Pla: Li agrahim els envíos de un y altra treball, pero no li assegurem res.—Antoni Felú: Me sembla molt trist tot aixó.—M. P. y C.: Es de principiant; quan hagi passat l'aprenentatge, avisi.—C. de Juneda: Si'ns sobra espay, no li diré que no.—Teyá: Si tenim temps de corregirla, anirà al Almanach de LA CAMPANA.—Samuel Gran é Irurueta: Gracias.—Camilo Congost Sanz: No son despreciables.—J. B. y V.: No va mal.—F. Freixa: Mansoya, mansoya.—Félix Canna: Recibi.—Lleó Vila y Huguet: ¡Quina llagonissal!—Ll. Carbó C.: El sonet no es perfecte, ni molt menys.—Modus Vivendi: No se'l farà pas, component cantarelles bilingües.—Pau Clariana: Regular.—J. Alamaliv: Farém els possibles.—A. Rosich A.: No senyor, no'ns es convenient.—Pau Romeu: Com podrà veure, ja'l hem tocat en lloch preferent aquest assumpto.—La Junta, M. E., J. T., B. B., y M. E.: No'ns es possible publicar las cartas que'ns remeten, per varias rahons.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª